

(สำเนา)

เลขที่รับ ๑๖๕๔๓/๒๕๕๑ วันที่ ๕ พ.ย. ๒๕๕๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๖๒๖

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ร่างข้อตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนและร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยและอินโดนีเซีย เรื่อง น้ำตาล
กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างข้อตกลงฯ และร่างบันทึกความเข้าใจฯ รวม ๒ ฉบับในเรื่องนี้ฉบับภาษาไทย และเอกสาร
ประกอบฉบับภาษาอังกฤษ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างข้อตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนและ
ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยและอินโดนีเซีย เรื่อง น้ำตาล รวม ๒ ฉบับ เพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา
โดยด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างข้อตกลงฯ และร่างบันทึกความเข้าใจฯ รวม ๒ ฉบับดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรด
นำเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สมชาย วงศ์สวัสดิ์

(นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์)

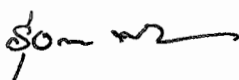
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๒

โทรสาร ๐ ๒๔๔๖ ๘๒๖๖

สำเนาถูกต้อง

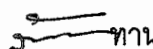

(นางสาวรุ่งนภา ขันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

ณัฐรา พิมพ์

ทาน

ตรวจ

การจัดทำความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน
(ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA)

ความเป็นมา

1. การประชุม AEM Retreat ครั้งที่ 13 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ณ ประเทศบรูไน ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการทบทวนและปรับปรุงความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วม เพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (CEPT Agreement) เพื่อเตรียมความพร้อมการรวมตัวของอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)

2. เพื่อดำเนินการตามมติดังกล่าว ที่ประชุม AFTA Council ครั้งที่ 21 มีมติให้มีการปรับปรุง CEPT Agreement ให้เป็นความตกลงที่ครอบคลุมประเด็นทางการค้าทุกเรื่อง (ASEAN Trade in Goods Agreement : ATIGA) โดยอิงจากร่างความตกลงทางการค้าที่อาเซียนจัดทำร่วมกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ทั้งนี้ ข้อตกลง ATIGA จะครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การลดภาษี มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น นอกจากนี้ ATIGA ควรจะมีความทัดเทียมกับความตกลงด้านการค้าสินค้าที่อาเซียนได้ไปเจรจากับประเทศคู่เจรจาไว้แล้วด้วย

แนวทางการจัดทำข้อตกลง

คณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT scheme for AFTA: CCCA) ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะทำงานหลักในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ในขอบทที่เป็นประเด็นทางเทคนิค ได้แก่ 1) มาตรการศุลกากร 2) มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช 3) มาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม คณะกรรมการ CCCA ได้มอบหมายให้คณะทำงานอาเซียนด้านนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการจัดทำ รายละเอียดข้อมูลภูมิหลังของการจัดทำร่างความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

ความคืบหน้าล่าสุด

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการ CCCA ครั้งที่ 42 ระหว่างวันที่ 17 – 18 พฤศจิกายน 2549 ณ ประเทศสิงคโปร์และมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งในการประชุม CCCA ครั้งที่ 51 ในเดือนกรกฎาคม 2551 ณ เวียดนาม ที่ประชุมได้ข้อสรุปทุกประเด็นแล้ว สมาชิกจึงตกลงจะเสนอ **รัฐมนตรีลงนามในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ในเดือนธันวาคม 2551 ณ เชียงใหม่**

สาระสำคัญของความตกลง

ร่างข้อตกลง ATIGA มีสาระครอบคลุมมาตรการที่สำคัญต่อการเคลื่อนย้าย **สินค้า** อย่างเสรี ภายใต้อาเซียน ได้แก่

● **บทที่ 1 (General Provision)** กล่าวถึงวัตถุประสงค์ (Objective) ของ ATIGA เพื่อนำไปสู่การรวมตัวเป็น ASEAN Economic Community ในปี 2015 การกำหนดความหมายของ

ศัพท์ที่ใช้ในความตกลงรวมทั้งการแจ้งการปฏิบัติตามพันธกรณี เป็นต้น ซึ่งประเด็นสำคัญของเรื่องดังกล่าว ได้แก่ **MFN Treatment** ที่กำหนดว่า หากสมาชิกอาเซียนให้สิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีที่สมาชิกทำกับคู่เจรจาอื่นๆ ดีกว่าที่ให้แก่สมาชิกอาเซียนด้วยตนเอง สมาชิกอาเซียนอื่นสามารถขอเจรจาเพื่อขอสิทธิประโยชน์นั้นๆ ได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับการเจรจาของแต่ละประเทศสมาชิก

● **บทที่ 2 (TARIFF LIBERALISATION)** กล่าวถึงการลดภาษีตามพันธกรณีของ AFTA การได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้

- 1) ตารางการลดภาษี ที่ประชุมตกลงให้มีตารางการลดภาษีของสมาชิกอาเซียนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดอยู่ในข้อตกลง ATIGA ด้วย เพื่อความโปร่งใสและให้สมาชิกสามารถตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างสมาชิกด้วยกันได้
- 2) ข้อยืดหยุ่นสำหรับกัมพูชา เวียดนาม ลาว และพม่า ที่ประชุมตกลงให้ทั้ง 4 ประเทศ สามารถมีรายการสินค้าที่จะขอยืดหยุ่นไม่นำมาลดภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 7 ของจำนวนรายการสินค้า (tariff lines) ทั้งหมด
- 3) การเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการปฏิบัติตามพันธกรณี เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันการลดภาษีเป็นการชั่วคราว หากไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีได้ โดยสมาชิกอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบสามารถขอเจรจาชดเชย (compensation) จากประเทศที่ขอเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันได้

● **บทที่ 3 (RULES OF ORIGIN)** กล่าวถึง การกำหนดกฎเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าให้มีความชัดเจนขึ้น

● **บทที่ 4 (NON-TARIFF MEASURES)** การกำหนดให้ยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีตามกำหนดเวลา การอิงหลักการเรื่องรัฐวิสาหกิจที่ควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้า ตามความตกลง GATT

● **บทที่ 5 (TRADE FACILITATION)** ส่งเสริมให้มีการอำนวยความสะดวกทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการจัดตั้ง ASEAN Single Window

● **บทที่ 6 (CUSTOMS)** กล่าวถึงหลักปฏิบัติด้านศุลกากรโดยอิงหลักการสากลของศุลกากร

● **บทที่ 7 (STANDARDS, TECHNICAL REGULATIONS AND CONFORMITY ASSESSMENT PROCEDURES)** กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการใช้มาตรการทางเทคนิค โดยอิงความตกลงมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้าภายใต้ WTO เป็นหลัก แต่ขยายขอบเขตเพิ่มเติมด้านมาตรฐานในระดับอาเซียน

● **บทที่ 8 (SANITARY AND PHYTO-SANITARY MEASURES)** อิงความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้ WTO เป็นหลัก และสมาชิกจะร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของอาเซียนขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสมาชิก การ

แลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งเสริมให้สมาชิกแก้ไขปัญหามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชระหว่างกัน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า

- **บทที่ 9 (TRADE REMEDY MEASURES)** ระบุเกี่ยวกับมาตรการเยียวยาทางการค้า เช่น การใช้มาตรการ Safeguard ระหว่างกัน ซึ่งสมาชิกตกลงที่จะใช้ข้อบทตามสิทธิภายใต้มาตรการ safeguard ใน WTO และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ก็ใช้สิทธิตามภายใต้ความตกลงการตอบโต้การทุ่มตลาดใน WTO เช่นกัน

- **บทที่ 10 (INSTITUTIONAL PROVISIONS)** เป็นข้อบทเกี่ยวกับกรณีพิพาทและสถาบันที่จะมากำกับดูแลการดำเนินการตามความตกลงนี้

- **บทที่ 11 (FINAL PROVISIONS)** กำหนดให้ข้อตกลง ATIGA จะนำมาใช้ทดแทนข้อตกลงเดิมของการค้าสินค้าในบางความตกลงฯ ซึ่งจะสิ้นสุดการมีผลใช้บังคับไป นอกจากนี้ไทยได้ผลักดันให้การลงนามความตกลงฯ ยังไม่มีผลผูกพันจนกว่าจะมีการให้สัตยาบัน ซึ่งประเทศสมาชิกต้องดำเนินการภายในให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน ด้วย

สรุป

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียนที่จะนำมาใช้แทน CEPT Agreement จะมีข้อบทครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การลดภาษี มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า โดยไม่เพิ่มพันธกรณีของประเทศไทยเนื่องจากข้อบทต่างๆ เป็นสิ่งที่สมาชิกอาเซียนดำเนินการอยู่แล้ว ในแต่ละคณะกรรมการ/คณะทำงานของอาเซียน ดังนั้น ความตกลงนี้จะทำให้การค้าสินค้าในอาเซียนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมไปสู่การรวมตัวของอาเซียนให้เป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

ความตกลงการค้าสินค้านอกจากจะเป็นการรวบรวมพันธกรณีที่สมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการอยู่แล้วมาเป็นความตกลงฉบับเดียว ไทยยังได้ผลักดันหลักเกณฑ์ให้ประเทศสมาชิกที่ต้องการเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันการลดภาษีเป็นการชั่วคราว ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบสามารถขอเจรจาชดเชย (compensation) ผลประโยชน์ เนื่องจากที่ผ่านมาไทยมักได้รับผลกระทบจากการที่ประเทศอาเซียนอื่นกำหนดสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอ่อนไหว และขอชะลอการเปิดตลาดตามพันธกรณี โดยใช้ช่องทางทางการเมืองแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้ไทยได้รับความเสียหาย การมีกฎเกณฑ์ดำเนินการในเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อผูกพันที่ชัดเจน จะเป็นประโยชน์กับไทยหากมีสมาชิกไม่ปฏิบัติตามพันธกรณี

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

พฤศจิกายน 2551

บันทึกความเข้าใจระหว่างอินโดนีเซียและไทยเรื่องน้ำตาล

ความเป็นมาการเจรจาขอลดหย่อนจากอินโดนีเซียในการขอใช้สิทธิตามพิธีสารว่าด้วยการพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล

ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 14 สิงหาคม 2550 เห็นชอบพิธีสารว่าด้วยการพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในพิธีสารดังกล่าว ต่อมาอินโดนีเซียขอใช้สิทธิตามพิธีสารดังกล่าวเพื่อขอชะลอลดภาษีนำเข้าภายใต้ข้อผูกพันเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) โดยอินโดนีเซียขอใช้กับสินค้าน้ำตาล ซึ่งไทยในฐานะผู้ส่งออกหลักของสินค้าดังกล่าวได้ดำเนินการขอเจรจากับอินโดนีเซียเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องนี้

ความเป็นมาและผลการเจรจาสรุปได้ดังนี้

1. ประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ (ไม่รวมกัมพูชา ลาว พม่าและเวียดนาม) มีพันธกรณีทยอยลดภาษีสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี 1993 (2536) เป็นร้อยละ 0 ในปี 2010 (2553) โดยมีการแบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

- **Inclusion List-IL (สินค้าในบัญชีลดภาษี)** ต้องนำมลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ในปี 2010 (2553)
- **Temporary Exclusion List-TEL (สินค้าในบัญชียกเว้นภาษีชั่วคราว)** ต้องนำเข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษีในปี 2000 (2543) และลดภาษีเป็นร้อยละ 0 ในปี 2010 (2553)
- **Sensitive List-SL (สินค้าอ่อนไหว)** ต้องนำเข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษีในปี 2003 (2546) และลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2010 (2553)
- **Highly Sensitive List-HSL (สินค้าอ่อนไหวสูง)** ต้องนำเข้ามาอยู่ในบัญชีลดภาษีในปี 2005 (2548) และทยอยลดภาษีตั้งแต่ปี 2008 (2551) โดยอัตราภาษีสุดท้ายในปี 2010 (2553) ขึ้นอยู่กับการเจรจา

2. แผนการลดภาษีในสินค้าน้ำตาลของอินโดนีเซียตามข้อผูกพันเปิดตลาดภายใต้ AFTA มีดังนี้ อินโดนีเซียกำหนดสินค้าน้ำตาลเป็นสินค้า TEL ซึ่งต้องเริ่มนำมลดภาษีในปี 2000 (2543) แต่ในปี 2001 (2544) อินโดนีเซียได้ขอเจรจากับไทยในฐานะผู้ส่งออกน้ำตาลรายใหญ่ในอาเซียนเพื่อโอนย้ายน้ำตาลเข้าบัญชีสินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List: HSL) (อัตราภาษีสุดท้ายในปี 2010 (2553) ขึ้นอยู่กับการเจรจา) อย่างไรก็ตาม การเจรจาดังกล่าวไม่มีข้อยุติ

3. อินโดนีเซียจึงได้ร่วมกันผลักดันให้มีการจัดทำพิธีสารว่าด้วยการพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล (Protocol to Provide Special Consideration for Rice and Sugar) ขึ้นซึ่งพิธีสารฯ ดังกล่าวจะให้สิทธิประเทศที่ยื่นคำขอ สามารถชะลอการเปิดตลาดในสินค้าข้าวและน้ำตาลได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิก และมีการจัดทำแผนการลดภาษีรวมถึงหารือกับประเทศผู้ส่งออกสินค้าดังกล่าว ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 14 สิงหาคม 2550 เห็นชอบพิธีสารว่าด้วยการ

พิจารณาเป็นพิเศษสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในพิธีสารดังกล่าว

ในเดือนพฤศจิกายน 2550 อินโดนีเซียได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิตามพิธีสารฯ พร้อมเสนอแผนการเปิดตลาด คือ

น้ำตาล - อินโดนีเซียขอทยอยลดอัตราภาษีจากร้อยละ 30/40 ลงเหลือร้อยละ 5/10 ในปี 2015 (2558)

การดำเนินการ

4. การดำเนินการของไทยต่อ การขอใช้สิทธิของอินโดนีเซียในสินค้าน้ำตาล

ไทยคัดค้านอินโดนีเซียว่าไม่มีสิทธิใช้พิธีสารต่อสินค้าน้ำตาล เนื่องจากอินโดนีเซียยังไม่ได้โอนย้ายน้ำตาลเข้าเป็นสินค้าอ่อนไหวสูงตั้งแต่แรก (พิธีสารนี้จะครอบคลุมสินค้าที่เคยเป็นหรือเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีสินค้าอ่อนไหวสูงเท่านั้น) เนื่องจากการเจรจากับไทยในเรื่องการโอนย้ายไม่เคยได้ข้อยุติ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดเจรจากับอินโดนีเซียเพื่อขอชดเชยความเสียหายกรณีอินโดนีเซียขอโอนย้ายสินค้าน้ำตาลเข้าสู่บัญชีอ่อนไหวสูงให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว ไทยจึงเรียกร้องให้อินโดนีเซียจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างอินโดนีเซียและไทยในเรื่องการค้าน้ำตาล โดยมีสาระสำคัญคือ

1) อินโดนีเซียตกลงที่จะให้สิทธิพิเศษทางภาษีกับประเทศไทยและสมาชิกอาเซียน ตามที่ระบุแผนการลดภาษีน้ำตาลภายใต้ AFTA ที่แนบท้าย MOU ซึ่งอัตราภาษีปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 30-40 และมีกำหนดจะลดลงเหลือร้อยละ 5-10 ในปี 2015 (2558)

2) อินโดนีเซียจะคงระดับการนำเข้าน้ำตาลจากไทยโดยอิงมูลค่าการนำเข้า 3 ปีล่าสุด (2005-2007) 2) โดยคำนึงถึงปัจจัยเรื่องราคาตลาดโลกและปริมาณผลผลิตในประเทศในการซื้อน้ำตาลจากประเทศสมาชิกได้ (ปริมาณนำเข้าเฉลี่ยระหว่างปี 2548-2550 อยู่ที่ 554,140.67 ตัน)

3) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง National Sugar Council of Indonesia และ สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลของไทย (the Office of the Cane and Sugar Board of Thailand) ในด้านการค้า การผลิต การบริโภค และราคา รวมทั้งการจัดตั้งกลไกในการหารือเพื่อปรับปรุงการค้าน้ำตาลระหว่างอินโดนีเซียและไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในการนี้ ทั้งสองประเทศได้มีการหารือเกี่ยวกับ MOU หลายครั้ง จนในที่สุดอินโดนีเซียได้ยอมรับร่างข้อเสนอ MOU ของไทยเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2551 แล้ว ทั้งนี้ กรมฯ ได้หารือเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศด้านอุตสาหกรรมอ้อยน้ำตาลทรายและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนชาวไร่อ้อย โรงงาน และผู้ส่งออก โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเป็นฝ่ายเลขานุการ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2551 ได้ให้ความเห็นชอบในร่างดังกล่าวแล้ว

เนื่องจากอินโดนีเซียได้ปายเปียงการปฏิบัติตามพันธกรณีในการลดภาษีสินค้าน้ำตาลมาตั้งแต่ปี 2543 โดยอ้างว่าน้ำตาลเป็นสินค้าอ่อนไหวสูงทางการเมือง ถูกจัดอยู่ใน Sufficiency Policy และอินโดนีเซียพยายามใช้ช่องทางการเมืองในการแก้ปัญหา ซึ่งไทยได้พยายามเจรจากับอินโดนีเซียใน

เรื่องนี้มาโดยตลอดแต่อินโดนีเซียไม่ต้องการเจรจาด้วย ดังนั้น ไทยได้พยายามหาทางออกโดยจัดทำ MOU ร่วมกับอินโดนีเซีย โดยวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำ MOU คือ เพื่อผูกพันอินโดนีเซียทางการเมืองให้มีแผนการลดภาษีสินค้าน้ำตาลที่ชัดเจน ไม่ใช่ชะลอการลดภาษีไปเรื่อยๆ ตามอำเภอใจ การที่อินโดนีเซียตกลงที่จะลงนามใน MOU ร่วมกับไทยโดยระบุแผนการเปิดตลาดสินค้าน้ำตาลและแสดงเจตนาที่รักษาระดับการนำเข้าน้ำตาลจากไทยจะเป็นสัญญาณที่ดีในทางการค้าและก่อให้เกิดความมั่นใจว่า อินโดนีเซียจะมีการเปิดตลาดสินค้าน้ำตาลที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน นอกจากนี้ MOU ได้ระบุถึงการจัดตั้งกลไกหรือ Consultative Mechanism ซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อน โดยจะเป็นเวทีที่ฝ่ายไทยสามารถหารือกับอินโดนีเซียในเรื่องต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าน้ำตาลระหว่างกัน ทั้งนี้ หากไทยไม่ลงนาม MOU กับอินโดนีเซีย อินโดนีเซียก็จะชะลอการลดภาษีสินค้าน้ำตาลไปเรื่อยๆ และทางออกเดียวที่ไทยทำได้ คือ นำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทด้านการค้าสินค้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือด้านอื่นๆ กับอินโดนีเซีย ดังนั้น การผลักดันให้อินโดนีเซียลงนามใน MOU จึงน่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสม

ไทยควรต้องเร่งลงนามบันทึกความเข้าใจ

5. เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2551 ผู้แทนจาก บริษัท โคคา โคล่า ประเทศไทย จำกัด แจ้งว่า ได้รับร้องเรียนจากบริษัทโคคา โคล่า อินโดนีเซีย ว่า ประสบปัญหา/อุปสรรคการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวจากประเทศไทยที่นำไปใช้ในการผลิตน้ำตาลของบริษัทยุติ เนื่องจากรัฐบาลอินโดนีเซียกำหนดนโยบาย Sufficiency Policy ในสินค้าน้ำตาลซึ่งเป็นสินค้าอ่อนไหวสูงทางการเมือง และส่งเสริมการผลิตน้ำตาลภายในประเทศ ทำให้อินโดนีเซียเริ่มจำกัดการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายดิบ โดยลดปริมาณการนำเข้าในปี 2007 ลงประมาณ 500,000 ตัน ซึ่งผู้แทนบริษัทโคคาโคล่าฯ แจ้งว่ารัฐบาลอินโดนีเซียเริ่มให้ข่าวว่า นโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายที่นำไปสู่การยกเลิกการพึ่งพาการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวโดยสมบูรณ์ภายในปี 2014 แม้ว่าขณะนี้ อินโดนีเซียจะยังไม่ได้ออกกฎระเบียบห้ามนำเข้าเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ได้เริ่มสร้างกฎระเบียบการนำเข้าในทางปฏิบัติให้ยุ่งยากมากขึ้น ทำให้มีปัญหาน้ำตาลที่ส่งออกจากไทยติดค้างที่ท่าเรืออินโดนีเซีย และใช้เวลานานก่อนจะผ่านออกไปได้

6. ปัจจุบันอินโดนีเซียใช้น้ำตาลเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มปริมาณ 1 ล้านตันต่อปี ซึ่งเป็นน้ำตาลนำเข้าประมาณ 680,000 ตัน (ไทยส่งออกน้ำตาลไปอินโดนีเซียทั้งน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาว ซึ่งถือเป็นตลาดหลักอันดับ 1 ของไทย โดยปี 2004-2006 ไทยส่งออกน้ำตาลทรายดิบเป็นอันดับ 2 ปริมาณเฉลี่ย 264,185 ตัน มูลค่า 66.3 ล้านเหรียญ รองจาก ออสเตรเลีย และน้ำตาลทรายขาวเป็นอันดับ 1 ปริมาณเฉลี่ย 398,333 ตัน มูลค่า 118 ล้านเหรียญ สำหรับปี 2007 ไทยส่งออกน้ำตาลไปอินโดนีเซียเป็นอันดับ 1 ปริมาณ 409,573 ตันมูลค่า 155 ล้านเหรียญ) ในความเป็นจริงกลุ่มผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มของอินโดนีเซีย ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำตาลทรายขาวอยู่เนื่องจาก (1) ปริมาณการผลิตน้ำตาลทรายขาวเพื่อป้อนเข้าอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มภายในอินโดนีเซียเองไม่เพียงพอ (มีโรงงานจำนวนน้อย) ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียต้องการผลักดันให้มีการขยาย

โรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาวมากขึ้น (2) บางอุตสาหกรรมต้องการน้ำตาลทรายขาวที่มี specification พิเศษที่โรงงานในอินโดนีเซียยังไม่สามารถทำได้

7. ในการประชุมคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับ เขตการค้าเสรีอาเซียน (Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT Scheme for AFTA: CCCA) ครั้งที่ 52 ระหว่างวันที่ 23 - 25 ตุลาคม 2551 ณ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ไทยได้ยกข้อกังวลเกี่ยวกับมาตรการนำเข้าน้ำตาลของอินโดนีเซียที่มีความ เข้มงวดมากขึ้นเนื่องจากรัฐบาลอินโดนีเซียได้จัดสินค้าน้ำตาลเป็น Self Sufficiency ส่งผลให้จำนวน โควตาน้ำตาลอินโดนีเซียลดลง ซึ่งไม่เพียงแต่กระทบต่อผู้ส่งออกของไทยเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อ ผู้นำเข้าอินโดนีเซียที่ใช้น้ำตาลไทยเป็นวัตถุดิบอีกด้วย ในการนี้ อินโดนีเซียชี้แจงว่า รัฐบาลอินโดนีเซีย ลดจำนวนโควตาน้ำตาลลงประมาณ 200,000 ตัน ในปีนี้ เนื่องจากราคาน้ำตาลในประเทศตกต่ำอย่าง มาก อย่างไรก็ตาม มาตรการลดปริมาณโควตาดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าซึ่งคาดว่าจะปัญหานี้จะสิ้นสุดในเดือนธันวาคม 2551 ทั้งนี้ อินโดนีเซียยังคงนำเข้าน้ำตาลจากไทยมาก ที่สุดคือประมาณ 600,000 ตัน จากการนำเข้าทั้งหมด 1 ล้านตัน โดยจะพยายามรักษาระดับการนำเข้า ตามที่มีการระบุไว้ใน MOU ที่ได้เคยหารือกัน

8. ไทยควรต้องเร่งลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว เนื่องจากการที่รัฐบาลอินโดนีเซีย กำหนดนโยบาย Sufficiency Policy ในสินค้าน้ำตาลซึ่งเป็นสินค้าอ่อนไหวสูงทางการเมือง และส่งเสริมการ ผลิตน้ำตาลภายในประเทศ จึงไม่มีหลักประกันได้ว่า อินโดนีเซียจะลดการนำเข้าน้ำตาลปริมาณเท่าใด และจะลดการนำเข้าจากไทยปริมาณเท่าใด ดังนั้น หากไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย และอินโดนีเซียเรื่องน้ำตาล ไทยจะมีหลักประกันว่าอินโดนีเซียจะยังคงรักษาระดับการนำเข้าน้ำตาลจาก ไทย นอกจากนี้ ในบันทึกความเข้าใจได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกในการหารือเพื่อปรับปรุงการค้า น้ำตาลระหว่างอินโดนีเซียและไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น หากอินโดนีเซียลดการนำเข้าหรือไม่ สามารถรักษาระดับการนำเข้าน้ำตาลไว้ได้ตามที่ตกลงกันไว้ ไทยก็สามารถใช้เวทีดังกล่าวในการแก้ไข ปัญหาสองฝ่ายได้

-Draft-

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF COMMERCE OF THAILAND
AND THE MINISTRY OF TRADE
OF THE REPUBLIC OF INDONESIA**

Desiring to enhance trade between Thailand and Indonesia and to further promote Intra-ASEAN trade;

Reiterating their commitment to liberalize trade in unprocessed agricultural products under the Common Effective Preferential Treatment (CEPT) Agreement and to address the balance between domestic and regional interests in order to achieve the broader goal of the region in becoming ASEAN Economic Community;

Recalling the goal of ASEAN to promote the ASEAN integration and to adhere to the spirit of ASEAN Economic Community;

Referring to Indonesia's request to transfer sugar from the Temporary Exclusion List to Highly Sensitive List and Indonesia's submission to invoke the Protocol to Provide Special Consideration for Rice and Sugar;

The Ministry of Commerce of the Kingdom of Thailand and the Ministry of Trade of the Republic of Indonesia,

Hereby agreed as follows:

(1) Thailand agrees with Indonesia's invocation of the Protocol on Rice and Sugar, and Indonesia agrees to grant Thailand and ASEAN Members the preferential tariff rates on sugar according to the Tariff Reduction Modality specified in attachment 1.

(2) In the spirit of ASEAN Members sharing common vision and commitment to broaden and deepen the internal integration, Indonesia gives priority to sugar from ASEAN Members than Non-ASEAN Members with respect to Indonesia's importation of sugar.

(3) Regarding sugar trade, Indonesia recognizes Thailand as a priority source of sugar suppliers to Indonesia, and Thailand recognizes Indonesia as an important purchaser of sugar from Thailand.

(4) During the invocation of the Protocol, Indonesia shall maintain the level of sugar trade between Indonesia and Thailand in line with the historical trade during the past three years in average (as attachment 2) **unless** international price and domestic production do not allow the maintainance of such level of trade. Both Indonesia and Thailand agree to cooperate on the followings;

(4.1) Exchange of information between the National Sugar Council of Indonesia and the Office of the Cane and Sugar Board of Thailand **related to sugar trade, production, consumption and price.;**

(4.2) Establishment of a consultative mechanism to effectively improve sugar trade between Indonesia and Thailand;

(4.3) Promotion of direct business linkage between sugar exporters and sugar importers of the two countries; and

(5) The Office of the Cane and Sugar Board of Ministry of Industry of Thailand and the **Indonesian Ministry of Trade** shall be the agencies to implement this MOU.

This MOU shall enter into force from the date of signing until 31 December 2015.

Done in duplicate in English language,

(H.E. MR.CHAIYA SASOMSUB)
MINISTER OF COMMERCE

(H.E. MS. MARI ELKA PANGESTU)
MINISTER OF TRADE

Attachment 1

No	HS Code	Description	Year							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	17.01	Cane or Beet Sugar and chemically pure sucrose, in solid form - Raw Sugar not containing added flavouring or colouring matter								
	1701.11.00	-- Cane sugar:								
1	1701.11.00.10	--- ICUMSA minimal 1200	30%	30%	30%	25%	20%	15%	10%	5%
2	1701.11.00.90	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
3	1701.12.00.00	-- Beet Sugar	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
		- Other:								
4	1701.90.00.00	- Containing added flavouring or colouring matter	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
	1701.99	- Other:								
		-- Refined Sugar:								
5	1701.99.11.00	--- White	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
6	1701.99.19.00	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
7	1701.99.90.00	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%

**INDONESIA'S IMPORT OF SUGAR FROM THAILAND
YEAR 2005 TO 2007**

PRODUCT	2005		2006		2007	
	Volume (ton)	Value (USD)	Volume (ton)	Value (USD)	Volume (ton)	Value (USD)
	SUGAR	1,996,368	592,125,386	888,832	328,575,007	783,179
SHARE :						
THAILAND	1,096,413	327,218,548	156,436	56,604,815	409,573	155,467,515
THAILAND (%)	55	55	18	17	52	52
Average 3 year (tons)	554,140.67					

SOURCE : DIRECTORATE INTERNATIONAL TRADE COOPERATION, MOA

-ร่าง-

**บันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงพาณิชย์แห่งประเทศไทย
และกระทรวงการค้าแห่งประเทศอินโดนีเซีย**

ปรารถนาที่จะเสริมสร้างการค้าระหว่างไทยและอินโดนีเซีย และส่งเสริมการค้าภายในอาเซียน

เน้นย้ำข้อผูกพันของทั้งสองประเทศที่จะเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรไม่แปรสภาพได้ความตกลงว่าด้วยการ
ใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรรวมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และหาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์
ในประเทศและผลประโยชน์ของภูมิภาคโดยรวม เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของภูมิภาคที่กว้างขึ้นในการเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ระลึกถึงเป้าหมายของอาเซียนที่ต้องการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน และปฏิบัติตาม
เจตนารมณ์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อ้างถึงคำขอของอินโดนีเซียที่จะโอนย้ายน้ำตาลจากบัญชีกเว้นชั่วคราวไปอยู่ในบัญชีอ่อนไหวสูง และ
คำขอของอินโดนีเซียในการใช้พิธีสารว่าด้วยการพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล
กระทรวงพาณิชย์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงการค้าแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ได้ตกลงดังต่อไปนี้

- (1) ไทยตกลงให้อินโดนีเซียใช้สิทธิตามพิธีสารสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาล และอินโดนีเซียตกลงที่จะให้
สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่สินค้าน้ำตาลของไทยและสมาชิกอาเซียนตามแผนการลดภาษีศุลกากรที่ระบุ
ไว้ในภาคผนวก 1
- (2) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกอาเซียนซึ่งมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและมีข้อผูกพันที่จะรวมตัวกัน
มากขึ้นทั้งเชิงลึกและเชิงกว้างในการนำเข้าน้ำตาลโดยอินโดนีเซีย อินโดนีเซียให้ความสำคัญกับน้ำตาลที่
นำเข้าจากสมาชิกอาเซียนมากกว่าประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกอาเซียน
- (3) ในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าน้ำตาล อินโดนีเซียยอมรับว่าไทยเป็นแหล่งส่งออกน้ำตาลเป็นอันดับต้น ไปยัง
อินโดนีเซีย และไทยยอมรับว่าอินโดนีเซียเป็นผู้นำเข้าน้ำตาลที่สำคัญจากไทย

(4) ในช่วงที่อินโดนีเซียขอใช้สิทธิตามพิธีสารสำหรับสินค้าข้าวและน้ำตาลดังกล่าว อินโดนีเซียจะต้องคงระดับการค้ำน้ำตาลกับไทยตามระดับการค้ำเฉลี่ยในช่วง 3 ปีย้อนหลัง (เอกสารแนบ 2) ยกเว้นกรณีที่ราคาน้ำตาลในตลาดโลกและการผลิตภายในประเทศทำให้อินโดนีเซียไม่สามารถรักษาระดับการค้ำน้ำตาลดังกล่าว ทั้งอินโดนีเซียและไทยตกลงที่จะร่วมมือในเรื่องดังต่อไปนี้

(4.1) การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคณะกรรมการน้ำตาลแห่งชาติอินโดนีเซีย และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการค้า การผลิต การบริโภค และราคาน้ำตาล

(4.2) การจัดตั้งกลไกในการหารือเพื่อปรับปรุงการค้ำน้ำตาลระหว่างอินโดนีเซียและไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(4.3) การส่งเสริมความสัมพันธ์ทางธุรกิจโดยตรงระหว่างผู้ส่งออกน้ำตาลและผู้นำเข้าน้ำตาลของสองประเทศ

(5) ให้สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและกระทรวงการค้าของอินโดนีเซียเป็นหน่วยงานดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีผลใช้บังคับในวันที่ลงนามและสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2558

ทำเป็นสำเนาฉบับภาษาอังกฤษเมื่อวันที่.....

ไชยา สะสมทรัพย์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

มารี เอลกา พานเกสตู
รัฐมนตรีการค้า

Attachment 1

No	HS Code	Description	Year							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	17.01	Cane or Beet Sugar and chemically pure sucrose, in solid form - Raw Sugar not containing added flavouring or colouring matter								
	1701.11.00	-- Cane sugar:								
1	1701.11.00.10	--- ICUMSA minimal 1200	30%	30%	30%	25%	20%	15%	10%	5%
2	1701.11.00.90	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
3	1701.12.00.00	-- Beet Sugar	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
		- Other:								
4	1701.90.00.00	- Containing added flavouring or colouring matter	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
	1701.99	- Other:								
		-- Refined Sugar:								
5	1701.99.11.00	--- White	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
6	1701.99.19.00	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%
7	1701.99.90.00	--- Other	40%	40%	40%	35%	30%	25%	20%	10%

**INDONESIA'S IMPORT OF SUGAR FROM THAILAND
YEAR 2005 TO 2007**

PRODUCT	2005		2006		2007	
	Volume (ton)	Value (USD)	Volume (ton)	Value (USD)	Volume (ton)	Value (USD)
	SUGAR	1,996,368	592,125,386	888,832	328,575,007	783,179
SHARE :						
THAILAND	1,096,413	327,218,548	156,436	56,604,815	409,573	155,467,515
THAILAND (%)	55	55	18	17	52	52
Average 3 year (tons)	554,140.67					

SOURCE : DIRECTORATE INTERNATIONAL TRADE COOPERATION, MOA